

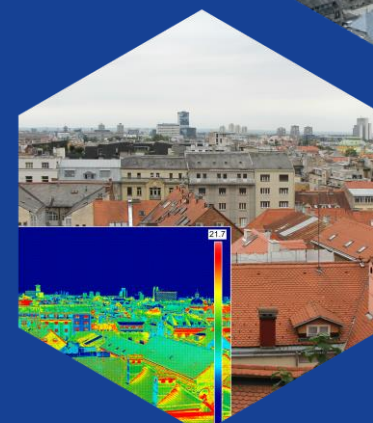
7 kwietnia 2022 r.

Metodyka analizy ubóstwa energetycznego

Ilona Wojdyła
Antonina Kaniszewska

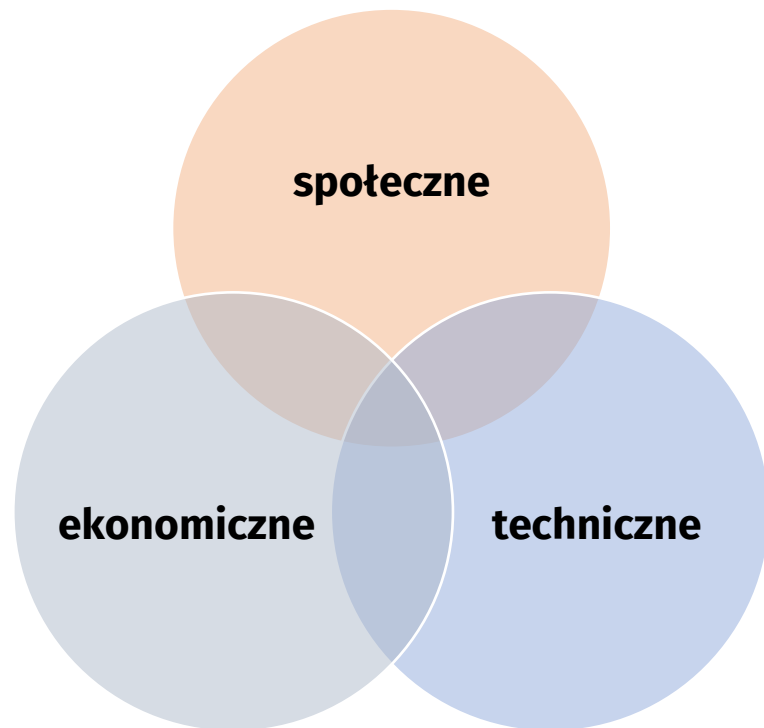

Krajowa Agencja
Poszanowania Energii S.A.

ZJAWISKO UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO

- Obszary miejskie i wiejskie
- Budynki jednorodzinne i wielorodzinne
- Niskie dochody
- Wysokie koszty energii
- Budynki wymagające termomodernizacji
- Brak dostępu do sieci ciepłowniczej

Problem ubóstwa energetycznego dotyka w Polsce **ok. 10%** gospodarstw domowych

REGULACJE PRAWNE

- **Zalecenia Komisji UE 2020/1563 z dnia 14 października 2020 r.** dotyczące ubóstwa energetycznego
- **Rekomendacja Komisji UE z dnia 28 września 2021 r.** dotycząca wdrażania zasady „pierwszeństwa efektywności energetycznej”
- **Polityka energetyczna Polski do 2040 r.** zakłada ograniczenie ubóstwa energetycznego do poziomu 6% do 2030 roku
- **Krajowy Plan na rzecz Energii i Klimatu** na lata 2021-2030 przewiduje stworzenie kompleksowej polityki państwa nakierowanej na rozwiązanie problemu ubóstwa energetycznego i zwiększenie ochrony odbiorcy wrażliwego
- **Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r.** o dodatku osłonowym definicja, wsparcie finansowe

DEFINICJA UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO

Ustawa z dn. 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym Art. 5gb. 1.

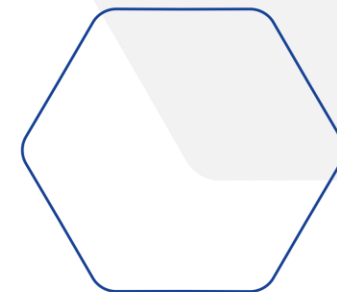
Ubóstwo energetyczne oznacza sytuację, w której gospodarstwo domowe prowadzone przez jedną osobę lub przez kilka osób wspólnie w samodzielny lokalu mieszkalnym lub w budynku mieszkalnym jednorodzinnym, w którym nie jest wykonywana działalność gospodarcza, nie może zapewnić sobie wystarczającego poziomu ciepła, chłodu i energii elektrycznej do zasilania urządzeń i do oświetlenia, w przypadku gdy gospodarstwo domowe łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) osiąga niskie dochody;***
- 2) ponosi wysokie wydatki na cele energetyczne;***
- 3) zamieszkuje w lokalu lub budynku o niskiej efektywności energetycznej.***

OCENA ZJAWISKA

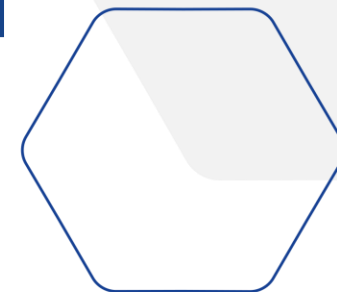
Ocena problemu ubóstwa energetycznego nie jest prosta a w wielu sytuacjach dość subiektywna.

Dość często ubóstwo energetyczne utożsamiane jest z ubóstwem dochodowym i jest określane na podstawie tych samych wartości: mierzalnych i prostych do określenia.

GRUPY CZYNNIKÓW WARUNKUJĄCYCH UBÓSTWO ENERGETYCZNE

- **cechy społeczno-demograficzne populacji**
 - determinujące poziom dochodów oraz ryzyko ubóstwa
- **elementy charakterystyki budynków**
 - które wpływają na efektywność energetyczną (wiek budynku, powierzchnia mieszkania na jedną osobę i rodzaj źródła ogrzewania)

Źródło: Ubóstwo energetyczne w województwie łódzkim, 2020

KONSEKWENCJE UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO

- **materialne**

- niemożność zapewnienia godnych warunków życia

- **zdrowotne**

- choroby układu oddechowego

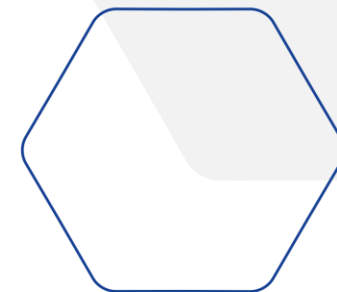
- **psychologiczne**

- poczucie wstydu, wykluczenia społecznego

ROLA GMINY

- **Analiza zjawiska ubóstwa energetycznego na terenie Gminy**
 - identyfikacja osób narażonych na to zjawisko
- **Przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu**
 - wdrożenie instrumentów wsparcia

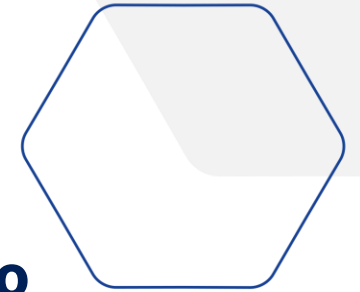
Obowiązki wynikające z Programu Ochrony Powietrza

Krajowa Agencja
Poszanowania Energii S.A.

PROGRAM OCHRONY POWIETRZA DLA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

**Uchwała Nr XXV/373/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego
z dnia 28 września 2020 r.**

Gminy województwa małopolskiego zobligowane są do przygotowania **analizy problemu ubóstwa energetycznego** w terminie **do 30 czerwca 2022 roku.**

PROGRAM OCHRONY POWIETRZA DLA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Uchwała Nr XXV/373/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego
z dnia 28 września 2020 r.

Wytyczne do analizy ubóstwa energetycznego

- Metodyka analizy ubóstwa energetycznego
- Załącznik 1 do Metodyki analizy ubóstwa energetycznego (Ankieta – excel)

Co powinna zawierać Analiza ubóstwa energetycznego dla Gminy?

Krajowa Agencja
Poszanowania Energii S.A.

ANALIZA UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO

Ocena skali zjawiska ubóstwa energetycznego w gminie

- Identyfikacja osób ubogich energetycznie
- Identyfikacja potrzeb inwestycyjnych w zakresie wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji w budynkach, które zamieszkują ww. osoby
- Baza danych o osobach, które spełniają wymagania programu Stop Smog
- Plany/Działania/Instrumenty przeciwdziałaniu ubóstwu

RZĄDOWY PROGRAM
**SMOG
STOP**

ANALIZA UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO

DANE DLA UMWM do 30 czerwca 2022r. – formularz na Ekoportalu

- 1) Liczba gospodarstw domowych ubogich energetycznie (%) w porównaniu do ogółu
- 2) Struktura ubogich energetycznie wg typu ogrzewania (%) w porównaniu do ogółu
- 3) Udział wydatków energetycznych w wydatkach ogółem gospodarstw domowych,
- 4) Statystyka form wsparcia ze strony instytucji publicznych,
- 5) Jakie działania przeciwdziałające ubóstwu energetycznemu prowadzone są w gminie np. doradztwo w zakresie oszczędzania energii?
- 6) Jaka była skala finansowa przedsięwzięć wspomagających mieszkańców w zakresie redukcji ubóstwa energetycznego i poprawy jakości życia

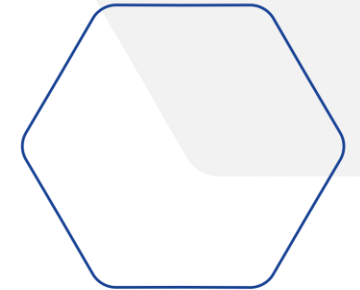
Jak rozpocząć prace nad Analizą ubóstwa energetycznego ?

Krajowa Agencja
Poszanowania Energii S.A.

WYTYCZNE DO ANALIZY UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO

- Metodyka analizy ubóstwa energetycznego
- Załącznik 1 do Metodyki analizy ubóstwa energetycznego (Ankieta – excel)

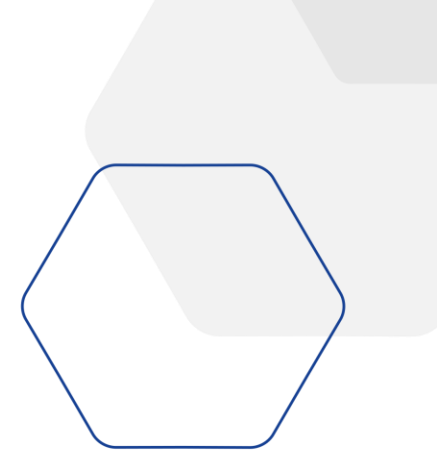
Identyfikacja problemu ubóstwa energetycznego

Krajowa Agencja
Poszanowania Energii S.A.

METODYKA ANALIZY UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO

2 podejścia identyfikacji zjawiska ubóstwa energetycznego w gminie:

- pierwsze z nich ma na celu **wstępną i ogólną identyfikację problemu** (Etap I)
- drugie podejście opiera się na **uszczegółowieniu** otrzymanych w pierwszym podejściu danych i ich **weryfikację** (Etap II)

Metodyka wykonana w ramach Projektu LIFE Małopolska

METODYKA ANALIZY UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO

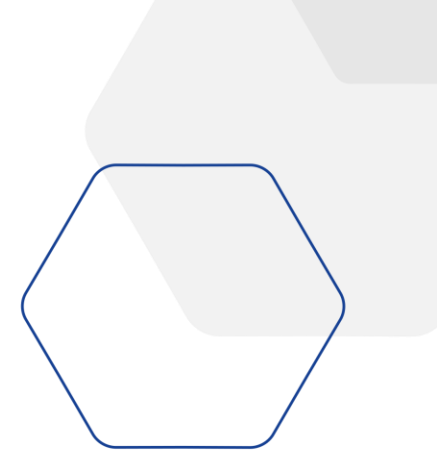
Ankieta

designed by freepik

IDENTYFIKACJA OSÓB NARAŻONYCH NA UBÓSTWO ENERGETYCZNE

- współpraca pomiędzy różnymi jednostkami, osobami
- pozyskiwanie informacji od jednostek
- wywiad środowiskowy i ankietyzacja
- inwentaryzacja stanu technicznego budynków i źródeł ciepła
- działania informacyjno-edukacyjne

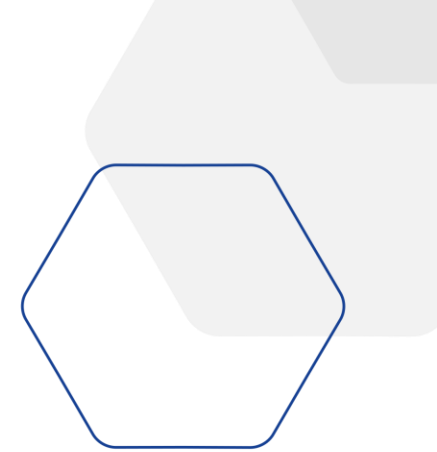

WSPÓŁPRACA

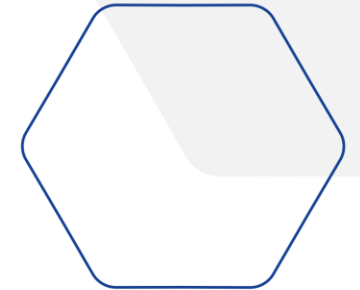
Ścisła współpraca pomiędzy poszczególnymi wydziałami Urzędu Gminy a także z różnymi innymi instytucjami, jednostkami i osobami np. z:

- ośrodkami pomocy społecznej
- sołtysami
- organizacjami typu NGO
- fundacjami
- strażą miejską
- sąsiadami lub osobami mogącymi posiadać wiedzę w zakresie osób narażonych na zjawisko ubóstwa energetycznego itp.

ŹRÓDŁA INFORMACJI

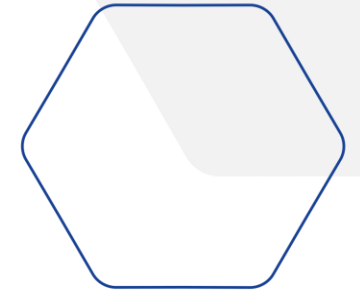

- liczba osób pobierających np.:
 - zasiłki celowe,
 - dodatki energetyczne,
 - dodatki mieszkaniowe,
 - dodatki osłonowe.
- liczba osób pobierająca świadczenia dla niepełnosprawnych lub świadczenia rodzinne
- liczba gospodarstw domowych zalegających w opłatach (np. za wodę i ścieki, odpady)
- liczba zadłużonych odbiorców gazu, energii elektrycznej, ciepła

WYWIAD I ANKIETYZACJA

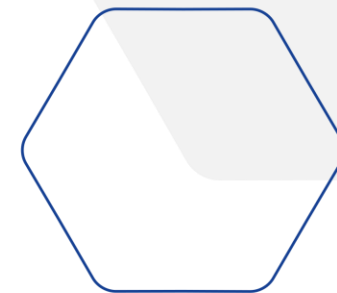
- informacje o mieszkańcach
- informacje o dochodach, pobieranych zasiłkach
- informacje o kosztach energii
- informacje o budynku
- informacje o źródle ciepła
- ocena potrzeb (zmiany zachowań, kwestie techniczne)

INWENTARYZACJA BUDYNKU

- ocena stanu technicznego
- rok budowy
- powierzchnia
- źródło ogrzewania
- rodzaj stosowanego paliwa
- ocena potrzeb modernizacyjnych i ich koszty

WYNIKI IDENTYFIKACJI

- określenie skali zjawiska ubóstwa energetycznego wg wskaźników
- określenie liczby gospodarstw ubogich energetycznie, w tym kwalifikujących się do Programu STOP SMOG
- określenie potrzeb inwestycyjnych
- określenie potrzeb nieinwestycyjnych

Instrumenty wsparcia

Krajowa Agencja
Poszanowania Energii S.A.

DZIAŁANIA INFORMACYJNO-EDUKACYJNE

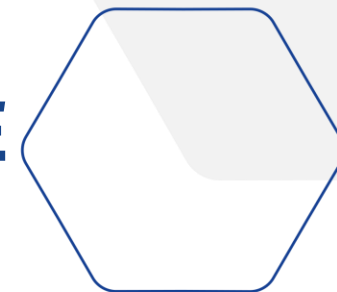
Rozpowszechnianie informacji o tym czym jest **zjawisko ubóstwa energetycznego**, a także o możliwych formach wsparcia:

- spotkania lokalne
- punkty doradcze
- ulotki i broszury
- lokalne media

DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU POMOC NARAŻONYM NA UBÓSTWO ENERGETYCZNE

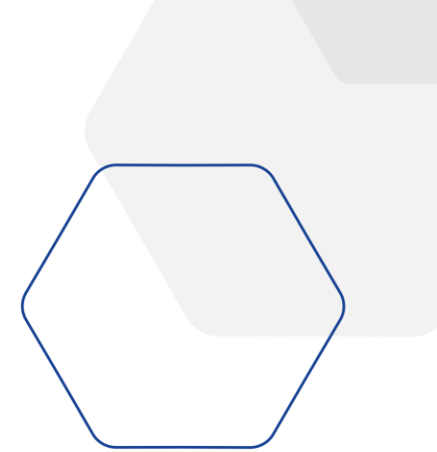

- wsparcie poprzez np. doradztwo dotyczące np.:
 - energooszczędnych zachowań konsumenckich
 - umiejętności zarządzania budżetem
 - czytania rachunków
- powinny uwzględniać również bezpłatną pomoc prawną dla osób dotkniętych ubóstwem energetycznym, np. w przypadkach:
 - dot. nieuczciwych praktyk sprzedaży energii
 - aspektów własnościowych nieruchomości

SPOSOBY WSPARCIA FINANSOWEGO DOTKNIĘTYCH UBÓSTWEM ENERGETYCZNYM

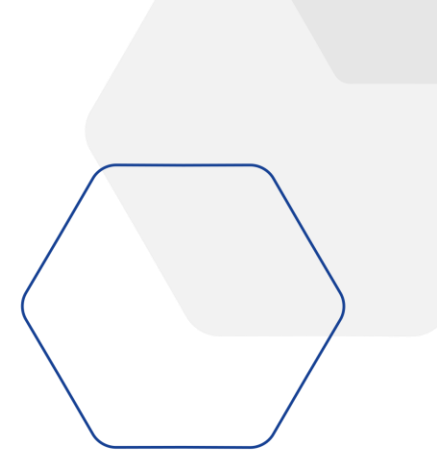

- dotacje i dofinansowanie do termomodernizacji, wymiany źródła ciepła itp.
- zasiłek celowy
- pomoc rzeczowa (np. energooszczędna lodówka)
- kredyt, pożyczka
- propozycja zatrudnienia

Przykładowe PROGRAMY, FUNDUSZE

- Program STOP SMOG
- Program Czyste Powietrze
- Program Ciepłe Mieszkanie
- Program Renowacja z gwarancją oszczędności EPC Plus
- Premia termomodernizacyjna i remontowa BGK
- Programy RPO

Zestawienie danych dla UMWM

Krajowa Agencja
Poszanowania Energii S.A.

ANALIZA UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO

DANE DLA UMWM do 30 czerwca 2022r. – formularz na Ekoportalu

Liczba gospodarstw domowych ubogich energetycznie (%) w porównaniu do ogółu

Przykładowe źródła danych.:

- dane o dodatku osłonowym
- dane o osobach pobierających zasiłki
- informacje z OPS
- dane o osobach ubiegających się o dofinansowanie w ramach Stop Smog, Czyste Powietrze

ANALIZA UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO

DANE DLA UMWM do 30 czerwca 2022r. – formularz na Ekoportalu

Struktura ubogich energetycznie wg typu ogrzewania (%) w porównaniu do ogółu

Przykładowe źródła danych:

- dane z deklaracji CEEB (obowiązek przy dodatku osłonowym)
- dane z bazy inwentaryzacji źródeł ciepła
- dane z OPS
- dane z ekointerwencji
- inwentaryzacja terenowa

ANALIZA UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO

DANE DLA UMWM do 30 czerwca 2022r. – formularz na Ekoportalu

Udział wydatków energetycznych w wydatkach ogółem gospodarstw domowych ubogich energetycznie (%)

Przykładowe źródła danych:

- wywiad środowiskowy

ANALIZA UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO

DANE DLA UMWM do 30 czerwca 2022r. – formularz na Ekoportalu

Statystyka form wsparcia ze strony instytucji publicznych

np.:

- zestawienie dostępnych programów/funduszy
- zestawienie zasiłków/dodatków
- zestawienie prowadzonych wydarzeń/spotkań/punktów doradczych

ANALIZA UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO

DANE DLA UMWM do 30 czerwca 2022r. – formularz na Ekoportalu

Jakie działania przeciwdziałające ubóstwu energetycznemu prowadzone są w gminie?

np.:

- akcje edukacyjne – np. spotkania, warsztaty w zakresie oszczędzania energii
- punkty doradcze Programu Czyste powietrze, Stop Smog
- koordynacja projektów kierowanych do mieszkańców
- zasiłki/dodatki celowe

ANALIZA UBÓSTWA ENERGETYCZNEGO

DANE DLA UMWM do 30 czerwca 2022r. – formularz na Ekoportalu

Jaka była skala finansowa przedsięwzięć wspomagających mieszkańców w zakresie redukcji ubóstwa energetycznego i poprawy jakości życia?

- koszt inwestycji**
- poziom/kwota dofinansowania**

Przykładowe źródła danych:

- zestawienia inwestycji finansowanych z dostępnych funduszy (termomodernizacja, wymiana źródeł ciepła, OZE)

**Dziękujemy
za uwagę!**

**Ilona Wojdyła
Antonina Kaniszewska**

Krajowa Agencja
Poszanowania Energii S.A.

Kontakt
Al. Jerozolimskie 65/79
00-697 Warszawa
Tel: (+48 22) 626-09-10
E-mail: kape@kape.gov.pl

Bądź na bieżąco z naszymi wydarzeniami i ofertą!
www.facebook.com/KAPE.SA.Polska